

POHODIČKA

Časopis Zariadenia sociálnych služieb Pohoda seniorov, n. o.

č. 2/2017

Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore Nadácie SPP

Len dva druhy ľudí nemožno nikdy zmeniť: celkom múdrych a celkom hlúpych.

(Konfucius)

OBSAH

3 - 4	Príhovor
5 - 8	Naše aktivity
9	Žijú medzi nami
10	Recept
11	Spoločenská kronika
12	Žijú medzi nami

Redakcia:

Šéfredaktor: PhDr. Ľubomír Trefný

Redaktori: Anna Trefná, Mgr. Katka Marsovszka (za personál)

Časopis neprešiel jazykovou úpravou

Svitne nám už konečne na lepšie časy?

Prihováram sa vám s vysoko aktuálnou témou v čase, keď sa schyľuje k schváleniu novely zákona o sociálnych službách. Čo nám prinesie?

Ako isto všetci vieme, aktuálny zákon o sociálnych službách má mnohé nedostatky a jeho novelu netrpezlivo očakávame tak my poskytovatelia, ako aj vy klienti odkázaní na túto službu. Aktuálne chýbajú zdroje financovania sociálnej sféry. Pretrvávajú nerovnaké financovanie verejných a neverejných poskytovateľov a nerovnaký podiel ich klientov na celospoločenských zdrojoch – daniach, lebo platia rôzne úhrady za tie isté služby. Zdravotné výkony nie sú hrazené zo zdrojov zdravotného poistenia a klienti ich tak uhrádzajú z vlastného vrecka.

Mnohí poskytovatelia sú na pokraji finančného krachu. Vyššie územné celky (VÚC) v úsilí ušetriť peniaze, neposkytujú svojim občanom umiesteným v zariadeniach sociálnych služieb takú finančnú podporu, na ktorú majú podľa zákona nárok. Vytvárajú nezákonné zoznamy žiadateľov o zabezpečenie sociálnych služieb. Tieto zoznamy sa zmenili na zoznamy čakateľov na ..., nakoľko tretina týchto žiadateľov zomrela a zomiera v poradovníkoch pri čakaní na príspevky. Zariadenia majú voľné kapacity, ale väčšina žiadateľov nemá financie na to, aby si mohli zaplatiť plnú sumu v súkromných zariadeniach. Iné samosprávy zaviedli a stále uplatňujú metódy, ako ukrátiť neverejných poskytovateľov. Tí sa obávajú domáhať sa práv svojich klientov, aby sa nedostali do nemilosti samospráv, pretože poskytnutím alebo neposkytnutím príspevkov rozhodujú o ich existencii.

Fackou zmluvnej voľnosti a podpísaniu zmlúv bez nátlaku a zjavne nevýhodných podmienok boli zmluvy, ktoré zasielalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVaR SR) na podpis poskytovateľom sociálnych služieb - klauzula o tom, že má ministerstvo právo kedykoľvek jednostranne vypovedať zmluvu, uvádza všetkých poskytovateľov do stavu právnej neistoty pri poskytovaní služieb vo verejnom záujme.

Ďalšou fackou pomoci poskytovateľom sociálnych služieb bola dohoda MPSVaR a Ministerstva zdravotníctva SR (MZ SR) pri príprave vyhlášky MZ SR č. 120/2016 Z. z. o podmienkach ubytovania, pod ktorej pôsobnosť patria aj všetci poskytovatelia sociálnych služieb. Vyhláška stanovuje nerealizovateľné podmienky, ktoré zakladajú kedykoľvek možnosť zrušiť alebo neposkytnúť dotácie poskytovateľom z dôvodu neplnenia podmienok vyhlášky. Došlo to až tak ďaleko, že ministerstvo práce vyžadovalo dodanie potvrdenia, ktoré hlavný hygienik odmietol pre poskytovateľov vydávať! **Takto si nepredstavujeme pomoc pri poskytovaní sociálnych služieb. Takto si nepredstavujeme spravodlivé právne prostredie, v ktorom by sme mohli poskytovať sociálne služby bez hrozby finančného úpadku, bez prázdnych slov o podpore tých, ktorí poskytujú sociálne služby.**

My potrebujeme činy na našu záchranu, lebo sa staráme namiesto štátu o jeho občanov! A tento štát nám to vôbec neuľahčuje. Ako je možné, že štát eviduje tisíce neumiestnených žiadateľov o sociálnu službu na celom Slovensku a neverejní poskytovatelia majú voľné, neobsadené miesta?

Ako členka predsedníctva Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR sa pravidelne zúčastňujem na rôznych pracovných zasadnutiach MPSVaR, kde sa usilujeme vyvíjať tlak na kompetentných, ako túto ťažkú situáciu riešiť. Chystá sa novela zákona o službách a s ňou sa pripravuje nový spôsob financovania sociálnych služieb. Bude závislý od stupňa odkázanosti.

Usilujeme sa, aby sa do novely dostali (okrem iného) naše požiadavky:

1. **Žiadame, aby bola východiskom kapacita poskytovateľa a zvýšili sa príspevky na odkázanosť.**
2. **Žiadame, aby sa zabezpečila valorizácia dotácií (príspevkov) v nadväznosti na rast minimálnej mzdy.**
3. **Žiadame, aby bolo povinnosťou samospráv prispievať na prevádzku poskytovateľov sociálnych služieb.**
4. **Žiadame, aby zdravotné poisťovne zobrali zodpovednosť za zdravotnú starostlivosť o pacientov v zariadeniach sociálnych služieb a preplácali tak výkony, ktoré reálne sestra v zariadení sociálnych služieb denne vykonáva.**

Milí klienti, je celý rad problémov, ktoré sa usilujeme vyriešiť k spokojnosti predovšetkým vás klientov, pretože služby, ktoré odoberáte, musíte hrať z vlastných vreciek. Tiež k spokojnosti vás, milí zamestnanci, ktorých žiaľ nevieme adekvátne ohodnotiť, nakoľko tento štát si neplní zodpovedne svoju povinnosť starať sa o všetky rizikové skupiny, nielen o tie v produktívnom veku.

Ja napriek tomu verím, že sa tento štát preberie a prevezme túto zodpovednosť, a že novela zákona, ktorú predložia, nám všetkým dá aspoň trochu si vydýchnuť. Chcem sa z celého srdca poďakovať a teraz nielen našim zamestnancom, ale všetkým poskytovateľom sociálnych služieb, ktorí v týchto ťažkých podmienkach zostávajú a veríte. Ste ľudia s veľkým srdcom, ktorí napriek katastrofálnej finančnej situácii stále pomáhate svojim blízkym tým, že poskytujete sociálne služby. **Sme to MY, nie štát a samospráva, kto sa stará o odkázaných ľudí.**

Prajem vám všetko len to najlepšie, a - ako sa vraví - **vydržať a dočkať sa.**

**Mgr. Miriam Maasová,
riaditeľka**

Naše aktivity

Leto je už v plnom prúde a my si užívame slniečko, relax a pohodu v našej Pohode. Aj naďalej si vyplňame čas

pravidelnými aktivitami – trénujeme telo na spoločných rehabilitačných cvičeniach a myseľ na kognitívnych a pamäťových cvičeniach. V pracovnej a tvorivej dielni zas potešíme svoju dušičku kreativitou, a krásnymi výtvormi si potom zútulňujeme náš domov. Aj v priestoroch recepcie, vo vstupnej hale, sme si vytvorili kútik, kde budeme vystavovať niektoré z našich prác. Veľa času trávim na čerstvom vzduchu, na prechádzkach alebo na terase, relaxujeme, spievame, sušíme bylinky, debatujeme... Skrátka, pravá letná pohodička.

Už na jeseň sme mali víziu – vyskúšať canisterapiu v našom zariadení. Po dlhočiznom hľadaní, vybavovaní a čakaní sme sa nakoniec dočkali.

V polovici mája sa u nás uskutočnilo úvodné zoznamovacie stretnutie – prišli nás navštíviť psy so svojimi psovodmi z kynologického klubu Dooggie. Canisterapia využíva pozitívne pôsobenie psa na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka.

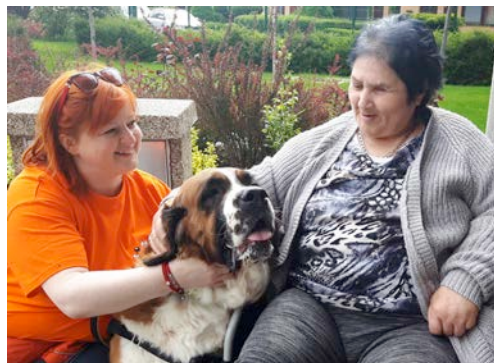
Terapia s pomocou psov prispieva k rozvoju motoriky, komunikačných schopností,

orientácie v priestore, stimuluje zrakové, sluchové či hmatové podnety, podporuje myslenie a predstavivosť, pamäťové schopnosti, nácvik koncentrácie. Vyvoláva pozitívne reakcie, prispieva k duševnej rovnováhe. O tom, že je to naozaj tak, sa môžete presvedčiť na našich rozžiarených tvárach.

Od augusta začíname s pravidelným programom canisterapie v našom zariadení a pripravujeme v rámci neho vstupy do nášho časopisu - reportáže a zaujímavosti zo stretnutí či naše osobné dojmy. A, samozrejme, rozhovory so psovodmi. A so psami. Lebo Edko a Bery sú nesmierne zaujímavé bytôstky. Máme sa spoločne na čo tešiť.

Už po druhý raz sme u nás privítali seniorov z denného klubu seniorov v Galante. Pri príležitosti Dňa matiek si pre nás pripravili krásny kultúrny program. Pozvanie prijal aj harmonikár pán Mesároš, takže o skvelú zábavu bolo postarané. Spoločne sme si zaspievali, zažartovali i pochutnali na občerstvení.

17. mája je Svetový deň hypertenzie a my sme si ho pripomenuli krátkou prednáškou na túto tému.

Prednášku pre nás pripravila naša hlavná sestra Bc. Zuzka Kováčsová. Hneď potom sme „prevetrali“ nášho súťažného ducha na športovej olympiáde v areáli zariadenia, ktorú pre nás zorganizoval náš odborný personál. Súťažili sme v rozličných disciplínach, a, samozrejme, ako sa na správnu olympiádu patrí, nechýbali ani medaily.

Začiatok júna sme
odštartovali
literárne
posedenia.
V spolupráci
s galantskou
knižnicou sme
usporiadali besedu
s pani
spisovateľkou
Jonášovou. Jej
celoživotnou
vášňou je výskum
rodiny

Esterházyovcov a najmä jej ženskej polovice. Význam, prínos, pravdivé pozadie histórie - aj o tom je autorkina kniha Ženy z rodu Esterházyovcov, o ktorej nám porozprávala. Doobedie plné zaujímavostí sme zakončili príjemnou debatou o literatúre, Galante i cestovaní.

V rámci prechádzky sme sa zatúlali do neďalekej cukrárne, a hoci sme mali pred obedom, lákavým zákuskom a voňavej kávičke sme neodolali.

V minulom čísle sme sa lúčili so slovami, že sa tešíme na našu novú bylinkovú záhradku. A - záhradka je na svetel!!! A nielen to! My už máme bylinky nielen zasadené, ale aj priebežne nazbierané, nasušené, nabalíčkované.

Bazalka, oregano, šalvia, materina dúška, rozmarín - to všetko je pripravené v našom košíku na recepcii pre vás, milá rodina a návštevníci. Pozrite si niekoľko fotografií z našej záhradníckej činnosti a z jej výsledkov. Nikomu neprekážalo, že si pritom trochu zašpinil ruky...

Len mäta, tú jediná si nedáme. Lebo leto sa ešte nekončí a horúce dni s takýmto fantastickým drinkom patria jednoducho k pohode.

**Katka Marszovszka
a Niki Lanczová,
sociálny úsek**

Žijú medzi nami

Jednou z najvýraznejších osobností Pohody seniorov je nesporne pán **Jaroslav Mesároš**. Neexistuje vari jediný klient nášho zariadenia, ktorý by ho nepoznal. Aktívne sa zúčastňuje na viacerých aktivitách, predovšetkým na speváckom krúžku, zasadá v stravovacej komisii, je vždy ochotný pomôcť, a keď nás navštívia galantskí dôchodcovia, školské deti či študenti gymnázia, vždy pokladá za povinnosť poďakovať im v mene nás všetkých. Vzhľadom na jeho životný elán by málokto hádal, že už má 85 rokov.

Narodil sa v Kráľovej pri Senci, kde prežil detstvo a absolvoval aj základnú školu. Mal staršieho brata, ktorý však už zomrel. O rodinu sa starala mama, pretože otec padol na fronte. Od malička bola zručný a ochotne pomáhal mame na malom gazdovstve. Prejavil však aj talent na hudbu. Od strýka sa naučil hrať na trúbke a hrával v miestnej kapele pôsobiacej pod krídlami hasičského zboru v Kráľovej pri Senci. Lásku k hudbe a najmä k ľudovým piesňam si zachoval dodnes, čo je vidno práve na jeho mimoriadne aktívnom pôsobení v speváckom krúžku.

Po absolvovaní základnej vojenskej služby v roku 1951 sa išiel vyučiť do ČSAD v Bratislave a odvtedy až do roku 1999 pracoval ako vodič diaľkových autobusov. Pred odchodom do dôchodku mu vyrátali, že za ten čas najazdil bez väčšej nehody vyše šesť miliónov kilometrov. Nečudo teda, že spoznal cesty takmer v celej Európe, ba zajazdil si aj v Spojených štátoch. Iba osem mesiacov pracoval v ČSAD ako dispečer, ale najlepšie sa vždy cítil za volantom. Samozrejme, že si zo svojich ciest priniesol množstvo zážitkov, ktoré má dodnes v živej pamäti a ochotne sa s nimi podelí s tunajšími klientmi. Okrem učňovskej školy študoval aj na priemyselnej škole v Trnave. Skúšky robil v Galante.

„V autobuse som za tie roky povozil množstvo ľudí,“ hovorí pán Mesároš, „od umelcov z Lúčnice, členov kapely Cigánski diabli, hercov, spevákov, hokejistov i futbalistov, až po väzňov, ktorí v tom čase chodili do Trnavy stavať väznicu.“

Väčšiu časť života prežil v Bratislave. Nebol to však vždy šťastný život, pretože mu postupne zomreli tri ženy, až napokon zostal celkom sám, hoci mal dvoch synov, z ktorých jeden už tiež zomrel, dcéru a od nej dvoch vnukov a tri vnučky, no všetci žijú vo Francúzsku. Pán Mesároš nie je stavaný na to, aby žil sám. Je veľmi spoločenský a ľahko nadväzuje kontakt s ľuďmi. Do Pohody seniorov prišiel na vlastnom aute pred takmer tromi rokmi. Auto neskôr daroval synovcovi. Vraj už mal toho šoférovania dosť.

-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-

Slová vďaky kolegom

Sú povolania, ktoré možno vykonávať len srdcom a citom. Tieto dve vlastnosti robia aj z toho nášho povolania životné poslanie naplnené ochotou pomáhať a slúžiť tým, ktorí to najviac potrebujú. A práve takí sme nielen vo vzťahu ku klientom, ale aj k sebe navzájom. Osobitne som to ocenila pred niekoľkými dňami, keď mi kolegovia obetavo pomohli pri sťahovaní, ktoré by som sama sotva zvládla. Zo srdca im ďakujem aj touto cestou.

Jarmila Lanczová, opatrovateľka

Náš recept

Letný jahodový koláč

Cesto: 150 g hladkej múky, jeden balíček kypriaceho prášku, 150 g kryštálového cukru, jeden balíček vanilkového cukru, 3 vajcia, 150 g zmäknutého rastlinného tuku Hera, štipka soli.

Krém: ½ litra teplého mlieka, 40 g vanilkového pudingu v prášku, 50 g kryštálového cukru, jedno vajce, 500 g čerstvých jahôd, 125 ml smotany na šľahanie, práškový cukor na posypanie.

Preosiatu múku a kypriaci prášok zmiešame v mise, Pridáme kryštálový a vanilkový cukor, štipku soli, vajcia a rastlinný tuk. Vypracujeme husté, vláčne cesto, ktoré potom vylejeme na stredne veľký plech vyložený papierom na pečenie. V rúre vyhriatej na 180 °C pečieme 35 až 45 minút dozlatista. Necháme vychladnúť.

Prípravíme krém. V miske zmiešame pudingový prášok, cukor a vajce so štyrmi lyžicami mlieka. Vylejeme do zvyšného horúceho mlieka a za stáleho miešania privedieme k varu. Na miernom ohni varíme tri až štyri minúty. Za občasného miešania necháme vychladnúť, aby sa na povrchu nevytvorila koža. Jahody umyjeme a rozpolíme. Vyšľahanú smotanu vmiešame do studeného pudingu. Krém rozotrieme na upečený plát a naukladáme scedené jahody. Posypeme práškovým cukrom.

[illegible]

Citáty pápeža Františka

Neplačte nad tým, čo ste stratili, ale bojujte za to, čo máte.

Neplačte nad tým, čo je mŕtve, ale bojujte za to, čo sa vo Vás narodilo.

Neplačte pre toho, ktorý Vás nechal, ale bojujte pre toho, kto je s Vami.

Neplačte pre tých, ktorí Vás neznášajú, bojujte pre tých, ktorí Vás chcú.

Neplačte pre Vašu minulosť, bojujte so starosťami, ktoré Vás trápia teraz.

Neplačte nad Vaším utrpením, bojujte za Vašu radosť.

S vecami, ktoré sa Vám dejú, sa začíname učiť poznávať, že nič nie je nemožné zvládnuť, jednoducho treba ísť dopredu.

NAŠI JUBILANTI

MUDr. Božena Castiglione (61)
Edita Kaiglová (85)
Ing. Boris Kuchár (60)
Jaroslav Mesároš (85)
Marta Remžová (60)
Ján Rósza (75)
PhDr. Ľubomír Trefný (70)

OPUSTILI NÁS

Mgr. Štefan Kamenec (81)
Bartolomej Kovács (88)
Ing. Ján Vaľko, CSc. (76)
Ľubomír Havíř (80)
Mária Šarkőziová (76)
JUDr. Karol Bielik (93)
Ľudovít Rehák (81)
Oľga Farkašová (84)

Spomíname

Žijú medzi nami

V Pohode seniorov sa ručným prácam venovalo alebo stále venuje viacero klientov. Patrí medzi nich aj pani **Štefánia Derzsiová**, ktorú si získalo háčkovanie. Nie však také obyčajné, ale „obháčkováva“ vyfúknuté slepačie vajíčka, z ktorých vytvára priam umelecké predmety nesúce pečať nielen jej zručnosti, ale aj bohatej fantázie a, ako sa dnes hovorí, kreativity. Okrem toho aj rada vyšíva.

„Háčkovať som sa naučila celkom sama,“ hovorí pani Derzsiová, „mojím učiteľom bol časopis pre ženy Dorka. Najprv som háčkovala obrusy, deky a dečky, neskôr som sa preorientovala na vajíčka.“

Z jej života stojí za zmienku, že sa narodila v roku 1937 v Rumanovej v bývalom Nitrianskom okrese. Bola jedným z jedenástich detí a sama pochádza z dvojčiat. Ako slobodná sa vyučila v Ľanárskych a konopárskych závodoch v Holíči, kde pracovala šesť rokov. Keďže sa ako mladá rada zabávala, na jednej zábave v Hodoníne stretla svojho budúceho manžela, ktorý síce pochádzal z Dunajskej Stredy, ale v Hodoníne bol narukovaný. Hrával na trombóne a často jej pri stretnutí spustil slávnostnú fanfáru.

Keď otehotnela, mal manžel pred sebou ešte pol roka „vojenčiny“. Spočiatku bývala u svokry, manželovej nevlastnej mamy, v Dunajskej Strede, neskôr sa presťahovali do Galanty, kde bývali najprv v služobnom byte v činžiaku, no neskôr si postavili rodinný dom. Manžel sa vyučil za plynára, kúrenára a vodára, a práve jeho plynárske povolanie ich priviedlo do Galanty, kde sa aktívne zúčastňoval na plynifikácii mesta a okolia.

„Manžel bol mimoriadne pracovitý“, spomína pani Derzsiová, „bol to po všetkých stránkach vynikajúci človek. Veľmi ho poznačilo, že vo veľmi mladom veku stratil mamu. Manžel minulý rok zomrel a je mi veľmi ľúto, že na sklonku života si toľko vytrpel. Postihla ho porážka a pätnásť rokov bol ležiacim pacientom, o ktorého sa bolo treba starať. Pri tom mi často pomáhali aj deti.“

Mali spolu tri deti – jedného chlapca a dve dievčatá, takže sa bolo treba naozaj poriadne obracať. Finančne im pomohol skleník, v ktorom pestovali paradajky, ktoré manžel chodieval predávať do Serede, kde mali svoj stánok. Neskôr pestovali a predávali aj kvety. Tie sa manžel naučil pestovať v Sládkovičove. Ich život postupne obohatilo šesť vnúčat. Pani Derzsiová má v izbe na stole aj na stene zarámované fotografie celej jej pomerne početnej rodiny, ktorou sa vždy rada pochvára.

Dom, v ktorom bývali, je takmer na dohľad z Pohody seniorov a pani Derzsiová sa často pozerá z obloka práve tým smerom, spomína, ba aj si poplače. V posledných rokoch prekonala viacero chorôb a operácií. Nedávno jej dokonca vzali obličku. Deti a vnúčatá usúdili, že vzhľadom na vek a zdravotný stav nie je bezpečné, aby zostala bývať sama. Ručná práca jej v Pohode seniorov zaberá takmer všetok čas, takže spoločnosť veľmi nevyhľadáva, ale poteší sa každej návšteve.

